

13.09.2016

Viite Oikeusministeriön lausuntopyyntö 28.6.2016 OM/25/41/2015

Valtiovarainministeriön lausunto oikeusministeriön työryhmämietinnöstä "Uudelleenlaaditun maksukyvyttömyysasetuksen edellyttämät lainsäädäntömuutokset"

Oikeusministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa työryhmämietinnöstä "Uudelleenlaaditun maksukyvyttömyysasetuksen edellyttämät lainsäädäntömuutokset".

Mietinnössä ehdotetaan muutoksia konkurssilakiin, yrityksen saneerauksesta annettuun lakiin, yksityishenkilön velkajärjestelystä annettuun lakiin, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annettuun lakiin ja eräisiin muihin lakeihin. Lisäksi ehdotetaan uutta säädöstä velkajärjestelyrekisteristä. Sääntely laajenisi koskemaan myös yksityishenkilön velkajärjestelyjä. Tarkoituksena on muuttaa lainsäädäntöä yhteensopivaksi Euroopan unionin uudelleenlaaditun maksukyvyttömyysasetuksen kanssa.

Uudistuksen myötä tehtäisiin myös muutoksia it-järjestelmiin. Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin tietosisältöä laajennettaisiin ja rekisteriin merkityt tiedot siirrettäisiin saataville maksutta yleisen tietoverkon kautta. Samassa yhteydessä ehdotetaan luopumista pääsääntönä kuulutuksista konkurssi- ja yrityssaneerausasioissa. Velkajärjestelytiedot olisivat saatavilla tietoverkossa vain rajatuissa tapauksissa ja muutoin tiedot pyydetäisiin nykyiseen tapaan Oikeusrekisterikeskukselta.

Mietinnön taloudellisia vaikutuksia koskevissa arvioinneissa kuvataan tietorekistereihin tehtäviä muutoksia ja niistä aiheutuvia kustannuksia. Nykyisten järjestelmien muutoksista aiheutuvat noin 170 000 euron kustannukset katettaisiin valtion talouden kehysten puitteissa vuotuisista järjestelmien ylläpito- ja kehittämiskustannuksista. Vaikutusarvioinneissa tuodaan kuitenkin esille, että jäsenvaltioiden tulee vastata kansallisten maksukyvyttömyysrekistereiden muuttamisesta yhteensopiviksi Euroopan oikeusportaalin kanssa. Yhteensovittamistyö on kesken EU-tasolla ja alustavien arvioiden mukaan kustannukset voivat nousta 0,5 miljoonaan euroon ja painottuvat vuoteen 2019.

Mietinnössä todetaan, että jatkossa rekisteriotteiden maksuttomuus vähentäisi valtion tuloja. Rekisterin käyttö yleisen tietoverkon kautta tulee maksuttomaksi asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset 2015/848 maksukyvyttömyysmenettelyistä) edellyttämällä tavalla kesäkuussa 2018. Vuonna 2015 konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin otteista laskutettiin 87 000 euroa ja velkarekisteriotteista 11 000 euroa. Jatkossa tulot jäävät pois valtion tuloista. Massaluovutukset säilyvät jatkossakin maksullisina ja niistä saatu tuotto oli vuonna 2015 yhteensä 118 000 euroa.

Mietinnön mukaan esityksellä olisi myös vaikutuksia kuuluttamiskustannuksiin, koska jatkossa kuuluttaminen virallisessa lehdessä ei olisi enää pääsääntö.

Kuulutusten harkinnanvaraisuus vähentää konkurssipesälle eli velkojille ja yrityssaneerauksessa velallisyriyksille aiheutuvia kustannuksia. Jatkossa myös aiemmin valtion vahingoksi jääneet (esimerkiksi tilanteet, joissa pesä vapautetaan vähävaraisuuden takia maksuista valtion maksaessa kuulutuskustannukset) kuulutuskustannukset vähenisivät noin 70 000 eurolla vuodessa.

Valtiovarainministeriö lausuu lausuntonaan seuraavaa.

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan mietinnössä ehdotetuilla muutoksilla ei ole merkittäviä vaikutuksia verosaatavia koskevaan velkojapuhevallan käyttöön konkurssissa, yrityssaneerauksissa ja velkajärjestelyissä. Työryhmämuistiossa ehdotettu konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin tietosisällön laajentaminen ja rekisteriin merkittyjen tietojen siirtäminen saataville yleisen tietoverkon kautta turvaa entistä paremmin sekä velkojien että velallisten mahdollisuuksia saada maksukyvyttömyysmenettelyihin liittyviä tietoja. Valtiovarainministeriöllä ei ole tältä osin enempää lausuttavaa, kun otetaan huomioon, että mietinnön tehneessä työryhmässä on ollut edustus Verohallinnon veronkantoyksiköstä.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan olisi kuitenkin hyvä selvittää mahdollinen EU:n myöntämä rahoitus kansallisten järjestelmien yhteensovittamiseen Eurooppalaisen oikeusportaalin kanssa. Vaikutukset valtion tulo- ja menoarvioiden muuttumiseen tulee huomioida oikeusministeriön hallinnonalan taloussuunnittelussa. Toimenpiteet on toteutettava valtiontalouden kehyspäätösten ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen puitteissa.

Valtiovarainministeriö pitää uudelleenlaaditun maksukyvyttömyysasetuksen toimeenpanoon liittyvien lakiehdotuksien tarkoittamien rekisterien järjestelyä ja muutoksia perusteltuina. Muutosehdotukset eivät kuitenkaan vähennä erillisten luotto- ja luottokelpoisuustietojen yhdistelyhaastetta, joka on nostettu esille muun muassa EU:n pääomamarkkinaunionin yhdessä, ja erityisesti negatiivisten luottotietorekistereiden rinnalle positiivisten luottotietojen keräämisen haastetta.

Maksukyvyttömyyssääntelyn kehittämisen jatkotyössä tulisi huomioida myös mahdollinen yhtiöoikeuden kehitys sekä tarkastella näiden kahden oikeudenalan rajapintaa ainakin seuraavilta osin.

Oikeusministeriön arviomuistiossa osakeyhtiölain muutostarpeesta on esitetty ajatus kehittää osakeyhtiömuotoisten yritysten velkarahoituksen uudelleenjärjestelykeinoja sen suuntaisesti, että yrityksen saneerausmenettelyn yhteydessä velkarahoitusta voitaisiin joustavasti ja tehokkaasti muuttaa oman pääoman ehtoiseksi rahoitukseksi (velkakonversio). Kansallisen maksukyvyttömyyslain säädännön toimivuutta yrityssaneeraustilanteissa on syytä selvittää ja vahvistaa. Myös konkurssilain uudistamistyöryhmä voisi arvioida asiaa toimeksiantonsa toisessa vaiheessa. Sama koskee mainitussa osakeyhtiölain arviomuistiossa käsiteltyä Scheme of Arrangement –menettelyä (velkojien keskinäinen järjestely), joka kuuluu sitä käyttävissä maissa sekä yhtiö- että maksukyvyttömyysoikeuden piiriin.

Valtiosihteerin kansliapäällikkönä
poissa ollessa,
Alivaltiosihteeri

Tuomas Saarenheimo

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Terhi Järvikare